

ALGEMENE AANWIJZINGEN VOOR DE AANLEG VAN EEN BLOEMENWEIDE

Een goede voorbereiding is belangrijk voor een succesvolle bloemenweide. Zie ook het informatie blad met enkele aanwijzingen voor het maken van een juiste mengselkeuze. Hieronder geven wij graag aanwijzingen over de aanleg en het beheer.

VERWIJDEREN VAN DE BEGROEIING

Het lukraak uitstrooien van een zadenmengsel over een bestaande vegetatie heeft weinig zin. U moet de bodem eerst goed voorbereiden door de bestaande vegetatie en zode weg te halen. Het doorfrozen van de zode werkt averechts. De grond lijkt mooi zwart, maar de doorgefreesde zode zal hergroeien en het ingezaaide mengsel wegconcurreren. Het wegnemen van de zode doet u door de bovenste 4-6 centimeter af te plaggen of af te schrappen. Eventueel kunt u de zode onderspitten of onderploegen, maar probeer de grond minimaal te bewerken.

Op kleine schaal kunt u de zode handmatig afschrappen. Zeer oppervlakkig (maximaal 5 cm) frezen gaat ook, waarbij u de losgefreesde zode goed afharkt en afvoert. Op grotere terreinen is afschrappen met een rupskraan zeer geschikt. De vrijgekomen zode kunt u composteren of verwerken op het terrein en er een ruigtevegetatie of struweel op aanleggen. Naast het verwijderen van de zode is het ook belangrijk dat u hardnekkige wortel-onkruiden, zoals Ridderzuring, Akkerdistel en Kweekgras verwijdert.

MINIMALE BODEMBEWERKING

Door de grond minimaal te bewerken laat u de structuur en het bodemleven met rust en voorkomt u dat onkruidzaden en voedingsstoffen uit de ondergrond geactiveerd

worden. Dus tenzij de ondergrond ernstig verdicht is door bijvoorbeeld zware machines, de grond het liefst minimaal roeren.

VALS ZAAIBED

Als er veel onkruidzaden in de bodem zitten, kunt u deze terugdringen met de 'vals zaaibed methode'. Hierbij maakt u het zaaibed geheel zaaiklaar, maar wacht u nog enige tijd met zaaien. U laat de onkruiden een paar keer kiemen en schoffelt deze om de 2-3 weken ondiep af op een zonnige droge dag. Hiermee brengt u het aantal onkruidzaden in de top laag van uw zaaibed sterk terug. Na de laatste schoffelronde harkt u de kiemplanten af en kunt u het bloemenmengsel zaaien. Doorgaans kiemen alleen de zaden in de top laag van 3-5 centimeter van uw zaaibed. Pas dus goed op dat u het zaaibed zo weinig mogelijk roert, waardoor u weer nieuwe onkruidzaden naar de oppervlakte brengt. Deze methode is van belang wanneer u een bloemenweide met éénjarige bloemen wilt zaaien, of wanneer u een vaste bloemenweide wilt creëren op een plek waar veel zaden van Ridderzuring in de grond zitten.

HET ZAAIEN

Nadat u uw perceel 'zaaiklaar' gemaakt heeft, kunt u gaan zaaien. Zaaien moet oppervlakkig gebeuren. Zeer licht inharken kan. Als u de top laag voor het zaaien al iets heeft losgemaakt of opgeruwd, is inharken vaak niet meer nodig en kan een regenbui al voldoende zijn. De meeste zaaimachines zijn ongeschikt voor het inzaaien van bloemenmengsels. Bloemenmengsels bevatten vele zaden van uiteenlopende vormen en groottes, waardoor de meeste zaaimachines lastig zijn af te stellen.

Het beste kunt u met de hand zaaien

Zaaien doet u daarom het liefst breedwerpig met de hand. In de praktijk blijkt dit ook voor grotere oppervlaktes prima te doen. De zaden kunt u het beste verdunnen met een 'vulmiddel', bijvoorbeeld licht vochtig zand, voor een goede verdeling over het terrein. Ga voor één kilogram zadenmengsel uit van een kruiwagen licht vochtige zand waar u de zaden doorheen mengt. Daarnaast is het handig om de zaden en het in te zaaien perceel in bijvoorbeeld 4 of 6 gelijke vlakken te verdelen voordat u gaat zaaien.

ZAADICHTHEDEN:

- Op droge grond met een moeizaam kiemklimaat is een zaai dichtheid van 2 gr/m² vaak wenselijk voor een behoorlijk bloemrijk resultaat.
- Op vochthoudende en meer voedselrijke grond volstaat vaak 1 tot 1,5 gr/m² voor een bloemrijk resultaat.

Zie ook onze tips voor bestekschrijvers en plannenmakers op pagina 21 in de catalogus van Cruydt-Hoeck.

VERDER LEZEN

Wilt u verder lezen over de aanleg en het beheer van bloemenweides? Op onze website vindt u een uitgebreide literatuurlijst.

WANNEER ZAAIEN

De natuur is onze leermeester. De meeste zaden zijn rijp aan het einde van de zomer. Daarom beschouwen wij de nazomer en de herfst als de beste zaaitijd. In de praktijk kan vrijwel jaarrond gezaaid worden, al is de ene periode geschikter dan de andere.

DE NATUUR IS GEDULDIG, NU WIJ NOG.

Het liefst niet zaaien in een hele droge periode, wanneer het vriest of als de ondergrond extreem nat is. In tegenstelling tot geselecteerde cultuurgewassen in de land- en tuinbouw, nemen wilde planten vaak iets meer tijd om te ontkiemen.

Wilde plantenzaden hebben verschillende strategieën om optimaal te kiemen en groeien. Bijvoorbeeld door te wachten op het meest ideale kiemmoment, wat voor sommige soorten in het mengsel soms wel meer dan een jaar kan duren. Van sommige soorten kiemen de zaden niet allemaal in één keer om risico te spreiden. Zo is van Grote klaproos bekend dat steeds ongeveer één vijfde van de zaden kiemt.

HYDROSEEDING

In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij de aanleg van taluds bij autosnelwegen of bij het inzaaien van groendaken, kan het wenselijk zijn dat het talud snel begroeid raakt om uitspoeling van het grondlichaam tegen te gaan.

Bij Hydroseeding wordt water vermengd met compost of cellulose en wildebloemenzaden. Dit geheel wordt in een dunne laag over het zandlichaam gespoten. In deze dunne laag compost en vocht of cellulose vindt het zaad voldoende voedingsstoffen om zich te vestigen en om de grondlaag vast te leggen. Zorg voor een goed schoon-gemaakte machine om te voorkomen dat je soorten in je mengsel krijgt die je liever niet wilt.

Wij verwijzen u op verzoek graag door naar in deze techniek gespecialiseerde bedrijven.

RUDERALE MENGSELS

AANLEG EN BEHEER

Ruderale vegetaties ontstaan vaak op plaatsen waar de grond regelmatig, maar niet persé jaarlijks, verstoord wordt. Je kunt het daarom ook 'storingsvegetatie' noemen. Ruderale soorten gedijen vaak goed in bewoond gebied, zoals boerenerven, verlaten moestuinen, rondom composthopen en braakliggende terreinen.

Deze begroeiingen bestaan uit éénjarige akkerbloemen, tweejarigen en (vaak kortlevende) meerjarige soorten. De soorten in ruderales mengsels zijn rijkbloeiend en geven meteen vanaf het eerste jaar na inzaaien een kleurrijk resultaat. Een niet te schrale, normale bodem is gewenst.

TOEPASSINGSMOGELIJKHEDEN

Ruderale mengsels zijn met name bedoeld voor het zaaien in bewoond gebied, op plaatsen waar redelijk snel en voor meerdere jaren een kleurrijke vegetatie gewenst is. Let op dat sommige ruderales soorten vrij groot zijn en zeker op voedselrijke plaatsen één tot ruim twee meter hoog kunnen worden. De mengsels zijn minder geschikt voor de toepassing in het buitengebied en zeker niet voor natuurontwikkeling.

Op lange termijn zijn ruderales mengsels vaak minder geschikt voor zwaardere gronden. Ruderale plantensoorten gedijen het beste op ruderales dynamische lichtere gronden die regelmatig (iedere paar jaar) in beweging zijn. Op zwaardere gronden kunt u een ruderaal mengsel alleen als 'opstart' gebruiken. Op zware gronden wordt de bodem vaak snel stabiel, waardoor de vegetatie overgaat tot meer vaste soorten en waarbij de ruderales soorten verdwijnen.

NATUURSPeelPLAATSEN

Ruderale mengsels zijn uitstekend geschikt voor natuurspeelplaatsen voor kinderen. Voor het voortbestaan van de soorten is enige versterking en betreding door de kinderen soms juist gewenst, hoewel alles met mate natuurlijk.

ZAAIEN

Bij het zaaien gaat u op dezelfde manier te werk als bij een mengsel van éénjarige akkerbloemen (zie pagina 26).

BEHEER

Een begroeiing met ruderales soorten hoeft in de zomer niet gemaaid te worden, maar kan het beste in de late winter (februari-maart) gemaaid en afgeharkt worden. Op deze manier kunnen de vogels er eerst nog wintervoedsel uit halen. De bodem mag bij het afharken plaatselijk iets beschadigd worden om ook na het tweede jaar de éénjarige bloemen opnieuw een kans te geven. Haal de meerjarige onkruiden en grassen voor het maaien weg.

Eventueel kunt u, afhankelijk van het ontstane beeld, na een jaar of drie tot vijf de gehele vegetatie opnieuw goed loswoelen met bijvoorbeeld een frees of cultivator. Hiermee wordt het proces opnieuw gestart. Het is dan verstandig iets bij te zaaien.

Nog beter kunt u jaarlijks een derde van de ruderales bloemenweide oppervlakkig doorwoelen, waardoor de bloemenweide steeds verschillende stadia heeft en daarmee meer biodiversiteit. Indien u de vegetatie alleen maait, zullen de één- en tweejarige soorten na verloop van tijd verdwijnen.